

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2006 M. GRUODŽIO 6 D. NUTARIMO
NR. 1212 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS JŪRININKŲ REGISTRO“ PAKEITIMO
PROJEKTO
(toliau – Projektas)
(TAP NR. 18-2303; TAIS NR. 18-15341)**

2019-01-04 Nr.NV-22

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Saugios laivybos įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos jūrininkų registre (toliau – Registras) registruojami asmenys, kuriems išduoti Lietuvos Respublikos jūrinio laipsnio diplomai, kvalifikacijos liudijimai ir jūrininko knygelės, todėl lieka neaiškus įstatyminis pagrindas Registre registruojamų kitų objektų nei nurodyta Saugios laivybos įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje (vadovaujantis Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo (toliau – Įstatymas) 18 straipsniu, valstybės registro objektą nustato įstatymas). Atsižvelgiant į tai, kad Projektu nauja redakcija dėstomų Lietuvos Respublikos jūrininkų registro nuostatų (toliau – Nuostatai) 11 punkte nurodytas Registro objekto apibūdinimas yra daug platesnis (taip pat ir kituose, susijusiuose Nuostatų punktuose) nei tą numato Saugios laivybos įstatymas, todėl esant poreikiui Registre registruoti Nuostatų 11 punkte nurodytus objektus, siūlome atitinkamai papildyti Saugios laivybos įstatymo 16 straipsnio 1 dalį arba pagrįsti ir patikslinti (nurodant įstatyminį pagrindą) siūlomą teisinį reguliavimą. Nuostatų 2 punktas tikslintinas, nes siekiant aiškumo ir konkretumo reikėtų nurodyti, *kokie įstatymai* nustato Registro objektus ir atsižvelgiant į tai, kad pagal Įstatymo 2 straipsnio 2 dalį informacijos, duomenų, dokumentų ir (arba) jų kopijų tvarkymas yra „bet kurie su informacija, duomenimis, dokumentais ir (arba) jų kopijomis atliekami veiksmai: rinkimas, įrašymas, kaupimas, laikymas, saugojimas, klasifikavimas, grupavimas, jungimas, keitimas (pildymas ar taisymas), teikimas, skelbimas, loginės ir kitos operacijos, paieška, naikinimas ir (arba) kiti veiksmai“, siūlome šiame Nuostatų punkte prieš žodžius „registro duomenų tvarkymo veiksmus“ įrašyti žodį „kitus“.

2. Įstatymo 29 straipsnyje nustatyta, kad registro duomenys, registro informacija, registruoti pateikti dokumentai ir (arba) jų kopijos *teikiami už atlyginimą, išskyrus* šio ir kitų Lietuvos

Respublikos įstatymuose, Europos Sąjungos teisės aktuose ir *registrų nuostatuose nustatytas išimtis*. Vertinant Nuostatų 58 punktą, kuriame nustatyta, kad Registro duomenys teikiami neatlygintinai, pažymėtina, kad šia nuostata nenustatoma išimtis, tačiau suformuluojama nauja neatlygintino duomenų teikimo taisyklė. Mūsų manymu, toks reguliavimas nėra suderinamas su teisinės valstybės ir iš jo kylančiu teisės aktų hierarchijos principu, pagal kurį žemesnės teisinės galios teisės aktai neturi prieštarauti aukštesnės galios teisės aktams, poįstatyminiais teisės aktais gali būti realizuojamos įstatymo normos, tačiau toks teisės aktas negali sukurti naujų bendro pobūdžio normų, kurios konkuruotų su nustatytomis įstatymuose, Vyriausybės nutarimu negalima keisti ar sąlygoti įstatymo normų, jų turinio, nes kitaip būtų pažeistas konstitucinis įstatymų viršenybės principas.

Atsižvelgiant į tai, manytume, kad išlieka aktualus poreikis tikslinti įstatyminių reguliavimų taip, kad įstatymų lygiu būtų įtvirtinta galimybė numatyti neatlygintiną duomenų teikimą ne tik tam tikrų išimčių pagrindų, bet ir apskritai, pvz., remiantis tam tikrais kriterijais, pvz., proporcingai vertinant Registro duomenų teikimo sąnaudas. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Saugios laivybos įstatymo 16 straipsnio 3 dalis neatitinka Įstatymo 2 straipsnio 11 dalies ir 23 straipsnio 1 dalies nuostatų dėl registro tvarkytojo paskyrimo – šiame įstatyme gali būti nustatyti tik įgaliojimai Vyriausybei jį paskirti, o jis paskiriamas turėtų būti tik Nuostatuose.

3. Nuostatus siūlome tikslinti atsižvelgiant į Registrų steigimo, kūrimo, reorganizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 881, 15.3 papunkčio (Nuostatų III skyriuje turi būti nurodyti visi nacionaliniai ir tarptautiniai ir specialūs klasifikatoriai, kurie naudojami Registro objektams klasifikuoti), 18 punkto (Nuostatų VI skyriuje išsamiai aprašoma, kaip realizuojama sąveika su susijusiais registrais ir valstybės informacinėmis sistemomis), 19.1 papunkčio (Nuostatų VII skyriuje turi būti nustatyta, ar Registro duomenys vieši ar nevieši), 19.5 papunkčio (Nuostatų 65 punkte – *kokia* informacija pateikiama Registro tvarkytojo interneto svetainėje apie Registro objektą, tvarkymo tikslus ir kita), 20 punkto (Nuostatų VIII skyriuje – atsakomybė) ir kitų punktų nuostatas.

4. Nuostatų 3 punkte nurodyta, kad Registras yra valstybės registras, tačiau nei galiojančiuose Nuostatuose, nei Saugios laivybos įstatyme nėra tai nustatyta, todėl vadovaujantis Įstatymo nuostatomis siūlome pagrįsti siūlomą teisinį reguliavimą. Be to, teikime Vyriausybei nurodyta, kad Projektas parengtas įgyvendinant 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – Reglamentas (ES) 2016/679), o kiti pakeitimai yra tik redakcinio pobūdžio. Atsižvelgiant į Nuostatuose atliekamus pakeitimus, manome, kad tai nėra tik redakciniai

pataisymai (pvz., Nuostatų 11 punktą, kuriame palyginus su galiojančių Nuostatų 3 punktu, išplečiamas Registro objektų sąrašas), todėl manome, kad turi būti pateiktas siūlomų naujų teisinio reguliavimo nuostatų pagrindimas.

5. Siūlome įvertinti, ar Nuostatuose siūlomas teisinis reguliavimas tinkamai įgyvendina Reglamento (ES) 2016/679 nuostatas. Pavyzdžiui, Nuostatų 9 ir 10 punktų reguliavimas įvertintinas tuo aspektu, ar jis užtikrina Reglamento (ES) 2016/679 28 straipsnio 3 dalies nuostatą, kuriomis nustatomi reikalavimai teisės aktams, reglamentuojantiems duomenų valdytojo ir duomenų tvarkytojo santykius, kai jie apibrėžiami ne sutartimi, o teisės aktu, įgyvendinimą; Nuostatų 54 punktą tikslintinas atsižvelgiant į tai, kad nei Reglamentas (ES) 2016/679, nei Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas nenustato asmens duomenų teikimo tvarkos, todėl nuorodos į minėtus teisės aktus yra nepakankamos, o turėtų būti įtvirtintos konkrečios asmens duomenų teikimą įtvirtinančios nuostatos ir kita.

6. Nuostatų 10.9 punkte nustatyta, kad *Registro tvarkytojas* turi teisę pagal kompetenciją rengti ir teikti Registro valdytojui teisės aktų, susijusių su *Registro tvarkymu ir Registro duomenų sauga*, projektus ir pasiūlymus dėl Registro veiklos tobulinimo, Registro modernizavimo ir plėtros, todėl neaiškus šios nuostatos santykis su Įstatymo 24 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostata, kurioje nustatyta, kad *registro valdytojas turi teisę* rengti ir priimti teisės aktus, susijusius su *registro duomenų, registro informacijos, registrui pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų tvarkymu, registro duomenų ir registro informacijos sauga*. Siūlome tikslinti.

7. Siekiant aiškumo siūlome nurodyti, kokie konkrečiai duomenys pagal Nuostatų 12.13–12.16 papunkčius tvarkomi Registre, t. y. ar bus tvarkomas tik požymis, kad asmuo turi randą, tatuiruotę, apgamą, įgimtą dėmę ir kitą ypatingą žymę tam tikroje konkrečioje vietoje, ar ir jų apibūdinimas. Taip pat siekiant to paties tikslo, siūlome Nuostatų 21.4 papunktyje atskleisti kaip jame nurodyta Konvencijos taisyklė susijusi su Registro objekto baigtais specialiaisiais kursais, Nuostatų 30 punkte nurodyti, *kur (kieno)* nustatyta tvarka, o Nuostatų 57.1 papunktyje nurodyti, *kieno* kompiuterio ekranas ir Nuostatų 70 punkte – nustatytas laikas turimas omenyje.

8. Siūlome įvertinti galimybę Nuostatų 24 punkte Registro duomenų teikėjų sąrašą papildyti nurodytų asmenų *įgaliotais atstovais* (atitinkamai pildant ir kitus Nuostatų punktus).

9. Siekiant išvengti skirtingo interpretavimo taikant Nuostatus, siūlome suvienodinti juose vartojamas sąvokas (formuluotes), kai turimi omenyje tie patys dalykai. Pavyzdžiui, Nuostatų formuluotę „registruojant registre asmenį“ siūlome suderinti su Nuostatų 11 punkto nuostata; Nuostatų 30 punkte vartojamą formuluotę „registro objekto“ – su kituose Nuostatų punktuose vartojama „registro duomenų teikėjo“ formuluote; pagal Nuostatų 27.2 papunktį turi būti pateikta *registro objekto asmens* tapatybę patvirtinančio dokumento kopija, o pagal Nuostatų 32.2 papunktį

registruoti Registro objektą ir tvarkyti Registro duomenis atsisakoma, jeigu nepatvirtinta *Registro duomenis teikiančių fizinių asmenų* tapatybė ir kita.

10. Siūlome Nuostatuose *suvienodinti* pavadinimų rašymą ir visus pavadinimus antrą ir kitus kartus kartojant rašyti be žodžių „Lietuvos Respublikos“ (pvz., „Lietuvos Respublikos jūrų laivų registras“ – Nuostatų 24, 37 punktai, 51.4 papunktis; „Lietuvos Respublikos gyventojų registras“ – Nuostatų 51.1 papunktis; „Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro“ „Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija“, „Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymas“ – Nuostatų 73 punktas ir kiti).

11. Atsižvelgiant į Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, 114.1 papunkčio nuostatą, turi būti parengtas Projekto lyginamasis variantas (jo nereikėtų, nutarimą dėstant nauja redakcija). Taip pat siūlome Nuostatus tikslinti šiais technikos, redakciniais ir logikos aspektais: Nuostatų 32.3 papunkčio nuostatą „*netikslūs* duomenys neatitinka tikrovės“; Nuostatų 41.2 ir 41.3 papunkčius derintini stilistiniu požiūriu („pateiktas <...>“ ir „gaunama iš <...>“); Nuostatų 51.2 papunktyje duodamą nuorodą į kitus Nuostatų punktus (vietoj skaičių „12.2, 12.3-12.6“ rašytini skaičiai „12.2-12.6“); Nuostatų 67 punkte vartoti įsivestą trumpinį „registras“.

Teisės grupės patarėja

Aida Gritienė